

DE CURAÇAOSCHE COURANT.

Deel XXIII. ZATURDAG den 20sten JUNY 1835. N. 25.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 4 Juny 1835.

HIERBY wordt bekend gemaakt dat by dispositie van den HoogEd. Gestr. Heer Gezaghebber dezer Kolonie, dd. 1 dezer, No. 327, de Heer J. C. Huzck benoemd is tot Wykmeester van de 1ste Wyk aan de Overzyde, in de plaats van den Heer B. H. J. Pletes, die daaruit eervol ontslagen is.

De Koloniale Secretaris,
I. J. RAMMELMAN ELSEVIER Jr.

Militaire Administratie.

Aanbesteding voor Rum.

DE Administrateurs van het Garnizoen te Curaçao zullen aan de minst inschryvende aanbesteden de leverantie van Rum van de beste kwaliteit en van 25 graden sterkte, benoodigd voor het 3de kwartaal dezes jaars, en voor de troepen alhier in garnizoen. Gemelde leverantie zal moeten geschieden, in diervoege als:

Voor de maand July 4 Oxhoofden Rum.
„ „ „ Augustus 4 „
„ „ „ September 3 „ „

Zullende de gemelde Oxhoofden zonder onkosten in goeden staat en in het Pakhuis binnen het Fort Amsterdam geleverd moeten worden.

De gegadigden addresseeren zich by besloten billjetten op Maandag den 22 Juny 1835 ten Kantore van den Kapitein Kommandant der Troepen binnen het Fort Amsterdam, des morgens te 10 ure; terwyl het antwoord daarop by den Kapitein Kwartiermeester zal te bekomen zyn.

[illegible]

Op last van de Administrateurs voornoemd,
De Kapitein Kwartiermeester,
J. M. VAN EPS.

Curaçao den 9 Juny 1835.

DE ondergeteekende maakt hierby bekend, dat haar Slaaf genaamd FRANCISCO, naar Suriname zal vertrekken.

ANNA CATHARINA ELLIS,
Weduwe A. H. DE ROCHEMONT.

INGEVOLGE bekomene permissie van den Hoog-Edelen Gestrengen en Hoog Geboren Heer Gezaghebber der Kolonie Curaçao en onderhoorige eilanden, zal in de laatste helft dezer maand aan de huizen der ingezetenen dezes eilands, van welke Godsdienstige belydenis zy ook mogen zyn, door de Directie der Roomsche Katholyke Maatschappy van Weldadigheid eene algemeene Collecte ten behoeve der R. K. Armen gedaan worden. Vol vertrouwen in de menschlievendheid der bewoners van dit eiland, vleit zich voornoemde Maatschappy, dat hunne mildadigheid ten voordeele van hunne arme medeburgers niet te vergeefs zal zyn ingeroepen.

M. J. NIEWINDT,
R. K. Pastoor en President van bovengemelde Maatschappy.
Curaçao den 12 Juny 1835.

Nalezingen uit Engelsche Couranten.

Het overlyden van Keizer Frans heeft op het lot van de staatsgevangenen te Spielberg en andere oostenrykschce vestingen, een gunstigen invloed gehad. De meeste dier staatsgevangenen waren Italianen die wegens hunne liberale gevoelens in de vestingen opgesloten werden. De nieuwe keizer heeft by zyne komst op den troon een blyk zyner menschlievende gevoelens willen geven aan deze ongelukkigen, hy heeft bevolen dat de ketens waarmede zy vast waren geklonken, zouden afgenomen worden; dat zy eenige ruimte tot beweging binnen de vestingmuren zouden hebben; dat de lompen die hen dekten, door kleederen zouden verwisseld worden; dat hunne legerplaatsen van half verrot stroo, door bedden zouden vervangen worden; en eindelyk dat hun beter voedsel zoude toegediend worden.

Het schynt dus de staatkunde van Metternich geweest te zyn om deze konstitutionele gevangenen door ellende en gebrek te doen omkomen, daar een geweldigen dood te veel ophef zoude gemaakt hebben.

Reeds was er in het engelsche Parlement gesproken over het lot dezer gevangenen en men had aldaar by het ministerie sterk aangedrongen om van wegens het engelsche gouvernement by den nieuwen oostenrykschen keizer eene amnestie voor de staatsgevangenen te bewerken.

De nieuwe keizer heeft eene andere blyk zyner meerdere liberaliteit betoond door die hongaarsche regementen welke enkel uit protestanten bestaan, toetestaan een predikant of kapellaan ter uitoefening van de godsdienst by zich te hebben. Deze toestemming heeft de vorige keizer standvastig blyven weigeren. Hoe nuttig is somtyds de dood voor het menschdom! Wat zou het lot van Griekenland geweest zyn, indien keizer Alexander in het [illegible] je als koning Ferdinand nog leefde! Door den dood van een eenig mensch wordt somtyds een geheel volk gered, daar de troonsopvolger, het zy uit staatkunde of uit mildere gevoelens, een geheel anderen weg inslaat dan zyn voorganger.

Het schynt dat Lord Elliot, die van wegens het engelsche gouvernement naar Spanje gezonden is om by de beide stryende partyen te bewerken dat over en weer de krygsgevangenen niet ter dood zouden worden gebragt, niet geslaagd is in zyne zending. Volgens berigten van daar zou noch Mina noch Don Carlos aan zyne voorstellingen hebben willen gehoor geven.

Mina heeft het plan aangenomen om vele kleine plaatsen in Navarre te versterken, ten einde de Carlisten te beletten ergens in de valleyen een vast bezit te hebben en hen alzoo te dwingen zich in de gebergten optesluiten; dit plan heeft ook zyne nadeelige zyde. De Carlisten overvallen van tyd tot tyd met overmagt de kleine posten, als wanneer deze dikwyls bezwyken en het zwakke garnizoen van 2 à 300 man, indien het geen dienst neemt onder de troepen van den pretendent, over den kling wordt gejaagd.

Deze oorlog kan dus nog lang duren, en Frankryk die zoo vaardig was om Belgien tegen Holland ter hulp te komen, laat toe dat Spanje door den burger oorlog ontvolkt worde; en zulks ziet Frankryk met genoegen, wyl daardoor een nabuurig ryk verzwakt wordt.

In de steden in Spanje waar meer beschaving heerscht dan op het platte land, is het volk meestal liberaal. Er heeft te Saragossa eene volksbeweging plaats gehad, voortspruitende uit het bar vonnis van den Aartsbisschop tegen een liberalen priester. In deze volksbeweging zyn [illegible] kanonniken vermoord geworden. Te Malaga, Cadix en andere plaatsen had het bestuur verboden het zingen van konstitutionele liederen; dit heeft aanleiding tot volksbewegingen gegeven, waarby de autoriteiten genoodzaakt waren zulks toetestaan.

De Noord Amerikaansche Couranten behelsden onlangs een artikel, waarin gezegd werd dat er te Amsterdam en Groningen volksbewegingen hadden plaats gehad. Dit wist men uit partikuliere brieven en uit een adres dat deswegens by de Staten Generaal was ingezonden.

Hierop maken zy die aanmerking: "daar de Hollandsche Couranten volkomen zwygen van deze gebeurtenis, zoo moeten wy hieruit besluiten dat er thans in Holland eene sterke censuur heerscht, die verbiedt om iets ten nadeele van het gouvernement bekend te maken. Zoo heeft dan dit eer- [illegible] thans in [illegible] yen laten staan."

De Amerikanen die nog immer ontevre- [illegible] eene regering met het koningdom verwisseld hebben, hebben deze onderhavige zaak op eene leugenachtige wyze verminkt. Zoo wy onderrigt zyn, hebben er te Groningen bewegingen plaats gehad niet van een staatkundigen maar van een godsdienstigen aard; iets dat met de staatkunde niets gemeens heeft. Burgers van den staat kunnen in het staatkundige volkomen eens zyn, maar in godsdienstige gevoelens verschillen; de Israelitische en Katolyke Hollander is even zoo gehecht aan het huis van Oranje als de Protestantsche Hollander, in weerwil van het verschil in hunne godsdienstige begrippen.

Uit de onderscheidene tydschriften zal de lezer reeds [illegible] dat er in latere tyden eene menigte geschriften in het licht zyn verschenen wegens verschillen van gevoelens in de Nederlandsche Hervormde kerk.

Terwyl het grootste en verlichtste gedeelte der leden dezer kerk met het licht der eeuw vooruit gaat, wil een ander gedeelte, de aanhang van Bilderdyk en Da Costa zich styf houden aan de begrippen van het Synode van Dordrecht. Zy nemen niet in aanmerking dat onze vaders te Dordrecht niet die begrippen van reine wysbegeerte konden bezitten, die wy in onze eeuw hebben en dat de bybel uitlegkunde in die tyd nog zeer gebrekkig was.

De Nederlanders door Bonifacius, Willebrordus enz. uit het heidendom tot het christendom gebragt, hadden een christendom dat met heidensche denkbeelden en ceremonien vermengd was. Toen ten tyde der kerkhervorming de christelyke godsdienst van vele ongerymdheden gezuiverd werd, konden onze vaderen niet in eens alle dwaalbegrippen laten varen; zy ken-

den niet plotselyks uit den nacht van het bygeloof in het heldere licht van het reine christendom en der wysbegeerte overgaan, zulks moest in den tragen loop des tyds geschieden.

Het is eene dwaasheid om in de negentiende eeuw te willen terug stappen tot die zelfde hoogte, waar onze vaderen in de zestiende en in het begin der zeventiende eeuw waren. Hadden de leden van de Dordrechtsche kerkvergadering het licht der wysbegeerte en de bybel uitlegkunde van onzen tyd [illegible] lydende zou geene geheel andere geweest zyn. Het deel der Dordrechtianen van onzen tyd is om zich van de Nederlandsche hervormde kerk afscheuren, een eigen [illegible] op te rigten en leeraars [illegible] die de leer van Dordrecht zuiver en onvervalscht prediken; doch zulks gelukt hun niet. Het gouvernement erkent geene afzonderlyke hervormde kerk, wil hun geene kerkgebouwen afstaan, noch derzelver domeinen aan [illegible] en zy moeten leeraars ontvangen die op 's lyks hooge scholen gestudeerd hebben. Deze botsing van gevoelens heeft aanleiding gegeven eerstelyk tot een hevigen pennestryd en naderhand tot onlusten, waarby de staatkunde [illegible] heeft.

Uit de debatten in het lagerhuis te Londen by gelegenheid van het voordragen der Iersche kerkhervormings wet, zyn er door Lord Russel en andere voorstanders dezer [illegible] wet berekeningen voorgelegd aangaande de inkomsten der Anglikaansche of Episcopale kerk. Het getal der Episcopalen beloopt ruim zes millioenen en de jaarlyksche inkomsten hunner geestelykheid 114 millioenen guldens. [illegible] sten der Anglikaansche [illegible] lyksch een millioen ponden sterling meerder bedragen dan die der overige christelyke geestelyken der Protestantsche, Katholyke en Grieksche kerk, te zamen, welke kerkgenootschappen gezamentlyk twee honderd millioenen zielen uitmaken.

De aartsbisschop van Parys heeft jaarlyks [illegible] franken inkomen, terwyl elk [illegible] der Anglikaansche kerk een inkomen heeft van boven een millioen guldens jaarlyks.

De roomsche geestelykheid kan hare hooge inkomsten slechts verteren, door het houden van prachtige paleizen, fraaije buitenplaatsen, en de meest bekwame koks. (Hy die in [illegible] kok is, geweest by een aartsbisschop, heeft een vaal vermaardheid in de kookkunst verkregen dat hy naderhand altyd als kok by een vorstelyk hof wordt aangenomen.) Doch de roomsche geestelykheid kan slechts voor zich zelven genieten, en heeft het genoegen niet dit genot [illegible] te deelen. De Anglikaansche geestelykheid gelukkiger dan de roomsche, vindt zich in staat om hunne zonen in aanzienlyke bedieningen te plaatsen, of om hunne dochters een ryke huwelyks gift te geven.

[illegible] nu deze geestelykheid zitting in het [illegible] huis heeft, zal aldaar elke wet verworpen worden die hunne inkomsten benoeit. Wie toch zou gaarne willen missen zyne paleizen, paardenstoeteryen, prachtige [illegible]plaatsen, waar men de kunst lanen [illegible]boomen onderhoudt als of zy zich [illegible] de keerkringen bevonden, en elk genot dat rykdom kan opleveren; zy denken [illegible] zekeren franschen schryver:

"[illegible] univers [illegible]
Pourvu que je jouisse [illegible]
Dat is: als 't voor my [illegible] maar ge-

not mag hebben, dan is het my om het zelfde of de geheele wereld er door [illegible].

Doch [illegible] voor een [illegible] zich de stem [illegible] reken van [illegible] tanten [illegible] om dit groote werk door te zetten, en waar de kamer der pairs of de aristocratie hardnekkig elke wet verwerpt die dezelve [illegible] king heeft, zoo is er niets voorzien te zien dan dat zulks moet verdragen worden door geweldadige middelen.

De [illegible] Russel [illegible] der gadauder, wilde niet de tienden in Ierland afgeschaft hebben; want dit zoude alleen uitloopen ten voordeele van spekulanten die aldaar de effekten gekocht hebben by koopkondities dat de tienden er van betaald moeten worden, en die uit het afschaffen der tienden deze effekten tot veel hoogeren prys zouden kunnen verkoopen. Ook wilde hy niet dat de Episcopaalsche geestelykheid, die uit die tienden moet onderhouden worden, geheel door hunne eigene gemeenten zoude betaald worden; doch hy wilde dat zy een gematigd inkomen zouden hebben; en dat het overschot zoude gebezigd worden tot school inrigtingen voor kinderen van wat kerkgenootschap zy ook zyn mogten. Met andere woorden: hy wilde dat het voeder dat alleen gediend heeft om kapoenen te mesten, thans ook zou gebezigd worden om kuikens te voeden.

Het vaartuig de expeditie van den Euphraat aan boord hebbende, is te Maltha aangekomen; van hier zal het, naar de rivier de Orontes in Klein Azia stevenen en deze rivier zoo hoog als mogelyk is opvaren; aldaar heeft men reeds kameelen enz. in gereedheid om de bouwstoffen der twee ijzeren stoomboten over eene smalle [illegible] naar den Euphraat te vervoeren; deze yzeren stoomboten zullen vervolgens langs die rivier eene geregelde vaart op Indiën daarstellen. De Sultan van Turkeyen en de Schach van Persiën, hebben reeds bevelen gegeven aan de gouverneurs van plaatsen aan die rivier gelegen, om die vaart te beschermen; en wat de arabische stammen aangaat, die hare oevers bewonen, deze hoopt men door geschenken te winnen.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 19 Juny 1835.

NAMENS den Wel Edel Gestrengen Heer Gouverneur dezer kolonie, wordt by deze bekend gemaakt, dat de zetting van het brood voor de volgende week eindigende den 27 dezer [illegible] brood van vyftien Centen moet 18 Oncen wegen, en van mindere prysen naar evenredigheid; zullende het zoogenaamde fransche brood van den voormelden prys, een once minder mogen wegen, op poene als by de Publicatie van den 18den Maart 1824 is vastgesteld.

De Koloniale Secretaris,
L. J. HAMMELMAN ELSEVIER Jr.

KOLONIALE SECRETARY.

Curaçao den 19 Juny 1835.

ALLE de geene die eenig vorderingen wel [illegible] zouden kunnen geven wegens het overlyden en de nalatenschap van wylen BERNARDUS VAN TURNHOUT, die, zoo als vermoed wordt, tydens de Engelschen in het bezit der kolonie, zyn gewezen, alhier zoude zyn overleden worden hierby uitgenoodigd om daarvan opgave ter opgemelde Secretary te komen doen.

De Koloniale Secretaris,
L. J. HAMMELMAN ELSEVIER Jr.

Publieke Verkooping.

ALS daartoe geautoriseerd zynde zal de administrateur der Financien, op Dingsdag den 30sten dezer, des morgens te 10 ure, ten Pakhuize van de Heeren ABR. DE MEZA & ZONEN, aan den meestbiedende voor kontant geld verkoopen: een HUIS, gelegen aan de Oostzyde [illegible] in de 3de Wyk, [illegible] toebehoorende aan G. M. ELLIS.

De Administrateur der Financien
Voornoemd,
J. PH. BODUIS.

Den 19 Juny 1835.

Publieke Verkooping.

DE ondergeteekende, speciale Gemagtigde van Mevrouw RISCA ALVA, Weduwe en Boedelhoudster van den Heer DAVID HAIM DOVALE, zal op Dingsdag den 30sten dezer, by Publieke Opveiling doen verkoopen: een getal van VYF EN TWINTIG SLAVEN.

G. W. HELLMUND.

Den 19 Juny 1835.

NOTICE.

THE public is hereby cautioned against trusting [illegible] american Schooner [illegible] as no debts of their contracting will be paid by the Captain or Consignee

C. M. DACOSTA.

June 19, 1835.

CURACAO.

Vaartuigen in en uitgeklaard sedert onze laatste.

INGEKLAARD—JUNY.

13. boot Santa Rita, Garces, Puerto Cabello
kofschip Wilhelmina Frederika, Bodeman, Suriname
boot Especulador, [illegible] Coro
15. golet Grand Canal, De Brot, Suriname
16. bark Fanny, De Haseth, Cuba
golet [illegible], Torres, dito
faluche Teadora Coriana, Peres, Coro
17. golet Amabile Maria, Bretos, Aruba
18. boot Especulador, Camero, Coro
19. golet Vesper, Thackara, Philadelphia

UITGEKLAARD—JUNY.

13. boot Santa Rita, Garces,
15. —— Especulador, Camero,
golet Orabelina, Debrot,
bark Margaritha, Brunow,
16. golet Eensgezindheid, van Grieken,
—— Maria, Marconies,
17. —— Grand Canal, De Brot,
brik Champlain, Drinkwater,
18. boot Especulador, Camero,
19. faluche Teadora Coriana, Peres,

SCHYNGESTALTEN DER MAAN.
JUNY 1835.

E. K. Donderdag den 4 ten 3 u. 30 m. 's morgens.
V. M. Woensdag den 10 ten 6 u. 's avonds.
L. K. Woensdag den 17 ten 7 u. 30 m. 's avonds.
N. M. Donderdag den 25 ten 11 u. 45 m. 's avonds.

Op den avond van Vrydag den 12 dezer, is van Suriname binnen deze haven aangekomen het Nederlandsch Kofschip WILHELMINA FREDERIKA, Kapitein J. H. BODEMAN. Dit schip was naar Amsterdam bestemd, doch door zware wind en hooge zee zyn voortuig verloren hebbende, was hetzelve genoodzaakt naar deze haven te stevenen.

Met de [illegible] van een vaartuig van Philadelphia hebben wy Couranten ontvangen tot den 20 Mei. [illegible] wordt de ontvangst van berigten uit Liverpool tot den 29 April; doch van deze berigten wordt niets anders in die Couranten medegedeeld dan dat het ontwerp van wet tot betaling van 25 millioenen franken aan de Noord-Amerikanen als vergoeding van geledene schaden, op den 18 April jl. was doorgegaan [illegible] onder dien mits echter, dat die som met den interest van dezelve niet zal worden uitbetaald voor en aleer zekere uitleggingen zouden gegeven worden der uitdrukkingen, gebezigd door den President der Vereenigde Staten van Noord Amerika, in zyne jongste aanspraak aan het kongres, betrekkelyk Frankryk.

Een ieder [illegible] tegen deze voorwaarde [illegible] zal men zeggen dat de President der Vereenigde Staten van Amerika zich zeer duidelyk heeft uitgedrukt in zyne boodschap, dat het niet noodig is eene uitlegging van zyne woorden te geven. De Franschen [illegible] alleen dit ook; het is niet [illegible] niet weten, maar het is om dat het de geheele wereld duidelyk [illegible] dat de President der Vereenigde Staten van Noord Amerika Frankryk met oorlog gedreigd heeft, daarom moeten zy, om de [illegible] voor het oog der wereld te [illegible]

sekere uitleggingen welke zy niet beboeven, als eene voorwaarde van betaling vragen. Trouwens de fransche Couranten hebben die boodschap van den President goed gewikt en gewogen, en meer dan ééne uitlegging van de in die boodschap vervatte uitdrukkingen gegeven. Maar indien het hun ernst is, eene uitlegging te erlangen, welke als eene soort van apologie moet werden beschouwd, gelooven zy dan niet de Amerikanen op hun teen te zullen trappen? Wil Generaal Jackson te bewegen zich als hoofd van den staat verschooning te vragen? Waarschynelyk wil Frankryk geen vrede met America hebben. Deze voorwaarden is echter in overeenstemming met de woorden van den Minister Humann, toen hy het ontwerp van wet ter tafel bragt. Ten besluite van zyne aanspraak by het overleggen van het ontwerp van wet, zeide hy:

„Doordrongen van deze beschouwingen, biedt u thans het Gouvernement door mynen mond dit ontwerp van wet aan. — Hy heeft gemeend eene eventuele bepaling daarin te moeten opnemen, waarvan gy, al het belang zult beseffen. Deze Clausule verbiedt alle betaling tot dat de ware gezindheid van het Amerikaansche gouvernement toereikende bekend zal zyn. Het is ons regt en onze pligt om dat gouvernement verantwoordelyk te stellen voor zoodanige van deszelfs handelingen, als welke de waardigheid of de belangen van Frankryk zouden kunnen kwetsen."

Deze voorwaarden is dus eene clausule in het ontwerp van wet; en wel strydig met eene andere overweging van dien minister in deszelfs aanspraak aan de kamers, waarin hy onder anderen zeide:

„Aldus sprekende willen wy slechts hulde bieden aan eene waarheid van alle tyden, en verklaren, dat Frankryk noch aan het volk, noch aan het gouvernement [illegible] schryft, welke de President der Vereenigde Staten heeft uitgedrukt; wy willen in zyne boodschap aan het Kongres slechts zien de onbedachte handeling eener afzonderlyke staatsmagt, en de nationale eer gebiedt ons niet minder om te blyven volharden in de staatkunde, die altyd die van ons gouvernement is geweest, de staatkunde namelyk der goeder trouw."

De Jamaica Couranten behelzen Londensche dagteekeningen tot den 22 April. Het engelsche ministerie was geheel zamengesteld. Het is dan weer een Whig of hervormings ministerie; de Tory's dagbladen zeggen: wy hebben een conservatief met een destructief ministerie verwisseld, dat is een netwerk de voorregten van de heerschende kerk boven de andere kerkgenootschappen zoekt te behouden tegen een ander dat deze voorregten zoekt te vernielen.

John Russel, de toongever aan de tweede kamer in ingezeten lid van dit ministerie. Hy heeft een geschrift in het licht gegeven, waarin hy zyne staatkundige gevoelens aan den dag legt. Hy wil de volgende hervorming:

De belastingen (*church rates*) als geheven worden tot onderhoud der geestelykheid en [illegible], behoorende tot de heerschende kerk ten nadeele der andere gezindheden, zullen afgeschaft worden. — Het huwelyk zal een burgerlyk kontrakt zyn, zoo dat de dissenters niet meer zullen behoeven hunne huwelyken te sluiten voor de geestelyken van de heerschende kerk maar voor den burgerlyken regter. — De wet van [illegible] hieromtrent was in eenige opzigten goed, doch had nog vele gebreken.

De dissenters zullen op de hooge school van Londen dezelfde letterkundige waardigheden (*literary honours*) kunnen verkrygen, als de leden der heerschende kerk op de hooge scholen te Oxford en Cambridge; eindelyk zal hy nimmer toestaan dat in Ierland, op plaatsen waar jaar in jaar uit, de dominé en de koster en de koster en de dominé (*the parson and the clerk*) de gansche gemeente uitmaken, aan deze geestelyken erfpensioenen (*sinecures*) geschonken worden.

Doch hierop maken de Tory's dagbladen de aanmerking, dat de kamer der Lords nimmer zal dulden dat de heerschende kerk in hare voorregten besnoeid worde en elke wet des aangaande, die in het Lager Huis is doorgegaan, standvastig zullen verwerpen. Wy zullen dan moeten afwachten wat Russel en zyne medehervormers hier tegen zullen doen: de franschen in de groote week navolgen of minder geweldadige middelen gebruiken om hun doel te bereiken.

De Jamaica Couranten merken aan over dit ministerie dat zy Palmerston en andere hunner oude vyanden weer in hetzelve zien, doch, voegen zy hierby, „wy zyn reeds zoo ongelukkig, dat ons lot niet erger kan gemaakt worden. Men zegt, wel is waar, den invoer van de koloniale produkten hooger belasten, b.v. de suiker, doch weldra zal de suiker ophouden een artikel van uitvoer uit de britsche kolonien te zyn."

Het doet ons ook even zoo veel leed dezen ouden vyand van het Moederland weer in het engelsch ministerie te zien, als secretaris van buitenlandsche zaken (*foreign secretary*).

Talleyrand heeft dikwerf gezegd dat hy als [illegible] landers boven de Belgen de voorkeur gaf, daar de Belgen tegen den Koning zyn opgestaan [illegible] dat hy als diplomaat niet dan volgens zyne instructie kon handelen om alle mogelyke voordeelen voor Belgiën ten nadeele van Holland te bedingen, doch Palmerston heeft getoond eene personeele haat aan Holland te hebben; en heeft zelfs tegen het belang van Engeland aan, Belgiën boven Holland begunstigd. Hy heeft meer toegegeven dan zyne tegenparty Talleyrand zelfs begeerde.

Vele voorname personen uit verschillende streken van Europa begeven zich naar Parys om het monster proces van de kamer der pairs tegen de staatsgevangenen bytewonen. Misschien in hoop om eens te Parys eene tragedie in het groot te zien. Het is het menschelyke hart zoo eigen te wenschen dat de lotgevallen van zyn evenmensch dusdanig zyn, dat zy hem tot treurspel verstrekken; vooral by de ryken, die verzadigd zyn van de gewone vermakelykheden en gaarne een vreemden prikkel hebben om zich tot vermaken optewekken. Eene hernieuwing van de treurtooneelen uit de groote week, zou dus juist in hunne kraam te pas komen.

Uit de Engelsche Couranten zien wy dat de Cholera te Martinique is uitgebroken en dat er reeds verscheidene slagtoffers van die ziekte gevallen zyn.

Nieuwe soort van speculatie.

Dedenes is zeker bekend met de Cretynen in Walliserland, personen met kropgezwellen, die tevens waanzinnig zyn. Een Franschman, heeft er eenige naar Parys overgevoerd om ze daar te laten zien. Van alle vreemde voorwerpen die er te Parys te zien zyn geweest, is tot nu toe nog niemand op het denkbeeld gekomen om die Cretynen derwaarts ter bezigtiging te brengen.

Toenemende Beschaving op de Sandwichs-eilanden. — De schielyke vorderingen, welke de *Sandwichs-eilanden* in beschaving maken, zyn zonder twyfel een heilzaam gevolg van de invoering des Christendoms. Van Juny 1832—33 verschenen 19 nieuwe boeken, te zamen 166,040 exemplaren. Behalve verscheidene uittreksels uit het Oude en Nieuwe Testament, bevinden zich onder dezelven: een Rekenboek voor eerstbeginnenden (48 blz.), à 13,000 exemplaren; een dito voor meergevorderden (64 blz.), eene Verhandeling over het Huwelyk 12 blz.), een Abeboek (8 blz), een Leesboek voor kinderen 36 blz.), een Leerboek der Bybelsche Geschiedenissen (144 blz.), ieder à 10,000 exemplaren; eindelyk een boek over de eerste Grondbeginselen van alle Wetenschappen, en een dito over het Dagelyksch Brood, eerste à 16,000 en het laatste à 20,000 exemplaren. Van een vroeger uitgegeven werkje over de Aardrykskunde werden 4000, en van eenige muzykbladen 2000 exemplaren gedrukt. Zy, die zich met de beschaving der *Sandwichs-eilanden* en de verbreiding des Christendoms aldaar bezighouden, zyn voornemens nog de volgende werken te doen drukken: de Psalmen, het boek der Rigteren, het boek Ruth, de boeken van Samuel en de Koningen, eenige geschied- en aardrykskundige werken, de beginselen der Meetkunst, [illegible] en eenen Almanak.

De Bekeuring. — Gelyk men weet, onderscheidt zich de Engelsche wetgeving door vele ellendige en onduidelyke verordeningen, die aan allerlei willekeur vrye ruimte laten. Het volgende geval levert een nieuw staaltje daarvan op. Zeker [illegible] werd voor 20 pond St. beboet, omdat hy zonder verlofbrief bier had verkocht. Hy verhuurt kamers en [illegible] mensalen, eenig bier uit eene naburige herberg halen, waarvoor hy het geld te gelyk met de verschenene huurpenningen ontving. Daarvoor verviel hy tot de straf, die op het verkoopen van bier zonder verlofbrief gesteld is. Had zyn gast hem het geld voor het bier gegeven, en hem derhalve *betaald eer dat het gekocht werd*, dan ware de [illegible] zyne onbekendheid met deze kunstgreep kostte hem 20 pond. Zyn kamergenoot zelf, die als aanbrenger een gedeelte der geldboete ontving, was degene, die hem beklaagde door het vertoonen der betaalde maandrekening.

Hoe [illegible] gemaakt wordt. — Dit geschiedt op eene zeer eenvoudige wyze. De bladen worden niet, gelyk men uit hoofde hunner buitengewone dunte denken zou, gerold of geplet, maar in den toestand, waarin ze tot ons komen, op eene gegoten. [illegible] bezig is die een zit op den grond, heeft een' grooten vlakken steen voor, en een' anderen vlakken steen, die ligter en beweegbaar is, nevens zich. Zyn makker staat met eene smeltkroes, die het gesmolten lood bevat, naast hem. Hy laat deze eene genoegzame hoeveelheid op den vlakken steen gegoten, dan brengt hy den ander den beweegbaren steen plotseling op het vloeibare lood, en perst het tot eene vlakke en dunne plaat, die hy terstond weder van den steen losmaakt. Eene tweede hoeveelheid lood wordt dan op gelyke wyze er op gegoten, en eene dergelyke plaat gevormd, terwyl het werk aldus met groote snelheid voortgaat. De ruwe randen worden natuurlyk in algemeenden en weder versmolten.

De Keizer en de Abt.

Ik wil U vertellen een sprookje heel klugtig.
Daar was eens een Keizer, en die was roemrugtig.
Ook was er een Abt van een' ryke abtdy,
Zyn schaapherder echter was kloeker dan hy.

Zuur werd het den Keizer in wind en in weder.
Vaak sliep in de krygstent geharnasd hy neder;
Vaak had hy naauw water by bruinbrood en worst,
En meermalen leed hy zelfs honger en dorst.

De Abt, ja die wist zich veel beter te hoeden,
In 't bed zich te koest'ren, aan tafel te voeden.
De Maan, als zy vol is,—zóó blonk zyn gezigt.
Drie mannen omspanden zyn' smeerbuik niet ligt.

Lang zocht dus de Keizer den Paap wat te kwellen.
Eens reed hy aan 't hoofd van een' drom krygsgezellen
Des zomers in brandende hitte voorby.
Juist wandelt de Kerkheer voor zyne abtdy.

Ha! dacht nu de Keizer, gy zult niet ontslippen,
En groette den [illegible] met hoonende lippen:
„[illegible] Godes! hoe gaat het? my dunkt, al heel regt;
Het bidden en vasten bekomt niet zoo slecht!

Doch dunkt my, ook schynt U de tyd te vervelen,
Dus wil ik U gaarne wat arbeid meêdeelen.
Men roemt U, als zyt gy de snedigste man,
Een, die schier het wassen van 't gras hooren kan.

Zoo geef ik aan uwe twee manhafte kaken
Tot tydverdryf deze drie noten te kraken.
Drie maanden van nu af bepaal ik tot tyd,
Dan wil ik op deze drie vragen bescheid.

Ten eerste, als ik, door myn' Raden omgeven,
In keizer-ornaat my ten troon heb verheven,
Dan zegt gy my, als een getrouwe waardyn,
Hoe veel tot een penning wel waard ik mag zyn.

Ten tweede zult gy my berekend voordragen,
Hoe ras ik te paard kan de wereld omjagen;
Niet eene minuut ook te veel of te min!
Ik weet het, voor U steekt geen' moeite daarin.

Ten derde nog zult gy myn breinkast opspeden
En [illegible] my myne gedachten dan raden.
Die zal [illegible] ook en eerlyk bely'n,
Doch moet voorts geen titteltje waar daaraan zyn.

En kunt gy niet deze drie vragen oplossen,
Dan zal den een ander als abt U aflossen;
Dan laat ik U leiden te ezel door 't Land,
Verkeerd, voor den teugel den staart in de hand."

[illegible] de Keizer. De Abt kroop naar binnen [illegible]
Geen arme boosdoender heeft 't ooit zoo te kwaad,
Die voor het hoognoodpynlyk' Halsgeregt staat.

Hy zond naar een', twee, drie, vier Un'versiteiten,
Liet vragen by een', twee, drie, vier Fakulteiten,
Betaalde regtsheeren en sportels volop,
Doch loste geen Doctor die vragen hem op.

[illegible], hoofdbreken
De uren tot dagen, de dagen tot weken,
De weken tot maanden; reeds kwam de termyn;
Hy [illegible] Job niet geboren te zyn.

Verbleekt als een Werther, ging hy nu opzoeken
Op bergen, in bosschen de eenzaamste hoeken.
Daar trof hem op zyne omdoolende baan
Zyn schaapherder, Bendiks, [illegible] aan.

Myn Abt! sprak HansBendiks, wat mag U toch deren?
[illegible], verkrimpt in uw' kleeren!
[illegible] de graaf?
Myn' zolen! wis trof U een hartgrievend kwaad.

Ach, goede Hans Bendiks! dit is te begrypen.
De Keizer heeft lust by de neus my te knypen.
Hy heeft op myn' tanden drie noten gepakt,
Die Satan Beëlzebul zwaarlyk wel knakt.

Ten eerste, als hy, door zyn' Raden omgeven,
In keizer-ornaat zich ten troon heeft verheven,
Dan moet ik hem [illegible] getrouwe waardyn,
Hoe veel tot een' penning hy [illegible] zyn.

Ten tweede moet ik hem berekend verdragen,
Hoe ras hy te paard kan de wereld omjagen;
[illegible] ook te veel of te min!
Hy oordeelt, voor my ligt geen' moeite daarin.

[illegible] heeft hy nog met dit my beladen,
[illegible] zal raden.
Die [illegible] getrouw ook en eerlyk bely'n,
Doch [illegible] voorts geen titteltje waar daaraan zyn.

En kan [illegible] al dit geen oplossing geven,
Dan kan [illegible] abt ik niet langer hier leven.
Dan laat hy my [illegible] te ezel door 't Land,
Verkeerd, voor de[illegible] den staart in de hand.

Niets anders? sprak Bendiks met [illegible].
Hoogwaarde! laat my [illegible] die noten eens kraken.
Leen my slechts uw klee[illegible] uw kapje en kruis,
Ik kraak ze U den Keizer to[illegible] gruis.

Versta ik ook niet van latyns[illegible] taalbrokken,
Ik weet toch den hond van den ha[illegible] weg te lokken.
Wat gy U, Geleerden! voor geld m[illegible] verwerft,
Dat heb ik reeds van myne Moeder ge[illegible].

Weg vlogen van 't lyf dra hoed, das en wambuisje.
Met mantel en kraag en met kapje en kruisje
Werd statig Hans Bendiks tot abt opgeflikt,
En vaardig naar 't hof van den Keizer geschikt.

Hier praalde de Keizer, ten troon hoog verheven,
Met scheptes en kroon, door 's Ryks Raden omgeven:
„Nu zeg my, Abt! als een getrouwe waardyn,
Hoe veel tot een' penning ik waard thans mag zyn."

„Voor dertig ryksgulden werd Christus verkocht,
Dus geef ik, hoezeer gy het voorhoofd ook fronselt,
Voor U niet, dan negen en twintig floryn:
Want eenen moet gy toch wel minder waard zyn."

Hm! zeide de Keizer, die grond laat zich hooren,
En kan den doorluchtigen trots wel wat smooren.
Nooit had ik, by myne hoogvorstlyke trouw!
Geloofd, dat ik zoo spotgoedkoop zyn zou.

„Ten tweede zult gy my berekend aanwyzen,
Hoe snel ik te paard kan de wereld omreizen;
Doch geene minuut hier te veel of te min!
Vindt gy ook, wat zegt gy, niets moeilyks hierin?"

„Als, Sire! gy vroeg met de Zon gaat uitryden,
En haar blyft in eenerlei snelgang begleiden,
Dan zet ik myn kruis en myn kapje daaraan,
In twee maal twaalf uren is alles gedaan."

Ha, lachte de Keizer, zoo is het goed wedden!
Gy zoekt U met *als* en met *maar* uit te redden.
De man, die het *als* en het *maar* heeft bedacht,
Heeft zeker uit kaf wel reeds goud voortgebragt.

„Ten derde, en wilt gy U abt voorts nog noemen,
En, dat ik U niet zal ten ezel verdoemen;
Wat denk ik, dat valsch is? zeg ronduit en klaar,
[illegible]"

„Gy denkt thans, dat voor uwe Majesteits oogen
De Abt van St. Gal staat. — „Wis! waarlyk geen logen!"
„Uw dienaar, myn Keizer! dit hebt gy net mis;
Weet, dat het Hans Bendiks, zyn schaapherder, is."

„Wat drommel! gy zyt niet de Abt." [illegible],
En haastig en als uit de wolken gedonderd,
De Keizer met zigtbare vreugde, welaan!
Dan zult gy het wezen van heden af aan.

Ik zal en met ring en met staf U beleenen.
De Ex-abt, hy drave te ezel daarhenen,
En leere voortaan eerst [illegible] verstaan:
Wie maaijen wil, dient ook uit zaaijen te gaan.

„Niet alzoo, myn Keizer! och, laat dit toch blyven,
Ik kan toch niet lezen, noch rekenen, schryven,
En van het Latyn weet ik even zoo min.
[illegible] meer in."

„Wel jammer, Hans Bendiks! Doch is 't niet te spade,
Dat gy van my bidt eene andre genade
Zeer heeft my verlustigd uw snaaksche inval,
Daarvoor nu myn dank u verlustigen zal."

„Myn Keizer! veel heb ik niet noodig, hoe pover
Ik ook ben; doch hebt gy een' gunst voor my over,
[illegible]
Pardon, Vorst! voor mynen hoogwaardigen Heer!"

„Ha brave! gy toont tot myn innig behagen
Het hart, als het hoofd, regt ter plaatse te dragen,
Des zy het pardon hem genadig vereerd,
En gy daarenboven gepensioneerd.

Wy laten den Abt van St. Gal tot ons spoeden.
Hans Bendiks zal hem niet de schapen meer hoeden.
De Abt zal hem geven zyn dagelyksch brood
Voor niet tot aan zynen zachtzaligen dood."

X.

Naar het Duitsche.

Acoustische (gehoorkundige) Automaten.

Onder de wonderen der nieuwere kunst bekleeden ook die schoone Automaten eene voorname plaats, met welke men de bewegingen en verrigtingen van den mensch en het dier zoo gelukkig heeft weten na te bootsen. Bovenal verdienen te dezen opzigte in aanmerking te komen die acoustische Automaten, by welke het voortbrengen van toonen het hoofddoegmerk des kunstenaars is. De beroemde Zwitsersche werktuigkundige, de Heer de Droz, vervaardigde voor den Koning van Spanje een schaap, hetwelk het geblaat van dit dier volkomen nabootste, en eenen hond met een mandje met fruit, die, wanneer men dit laatste wegnam, blafte tot men hetzelve wederom had neêrgezet. De zangervogel van Maillardet, welken hy, voor eenige jaren, te Edinburg vertoonde, was nog veel wonderbaarlijker. Eene trein door van 3 dm. lengte werd op eene tafel gezet, en terstond sprong het deksel ervan open, en een vogel van de grootte van een colibri, in de heerlijkste vederenpraal, wipte uit het nestje op. Nadat het vogeltje eenige malen met zyne vlerkjes geklapwiekt had, opende het zyn bekje en zong vier onderscheidene zuivere zangwyzen. Daarop huppelde het vogeltje in zyn nestje terug, en het deksel viel toe. De bewegende kracht in dit kunstwerk moeten verrassend geweest zyn, die slechts vier minuten werkten. Vermits in eene zoodanige figuur geene ruimte was om voor de groote menigte toonen, welke de vogel van zich gaf, een toereikend aantal pypen aan te brengen, had de kunstenaar slechts eene enkele pyp genomen, en met verlenging en verkorting derzelve door middel van eenen beweegbaren stamper de enkele toonen voortgebragt.

Een ander zeer zinryk gewerkt stuk was Vaucanson's fluit- en tamboeryn-speler. Na eenigen tyd daaraan gearbeid te hebben, leerde hy er eerst de groote moeyelykheden van kennen, en dikwerf wilde hy zyn werk staken; doch zyn geduld en vindingryke geest deden hem niet slechts alle moeyelykheden te boven komen, maar ook eenen Automaat daarstellen, die volledige stukken blies, en zelfs bekwame meesters in de kunst overtrof. De figuur staat op eene stelling en is als een danser de [illegible] gekleed. In de eene hand houdt hy eene flageolet, in de andere het stokje, waarmede hy tot accompagnement de tamboeryn slaat. Hy speelt omstreeks twintig onderscheidene stukken. De flageolet heeft slechts drie gaten, en de verscheidenheid der toonen hangt vooral van eene byzonder daartoe geëigende afwisseling van de kracht des winds af.

By het vervaardigen van dezen Automaat ontwaarde Vaucanson, dat de flageolet een voor de menschelijke longen zeer vermoeyend instrument is alzoo ter voortbrenging der hoogste toonen eene krachtinspanning der borstspieren, gelyk aan den druk van 56 pond, vereischt wordt, terwyl voor de laagste of diepste toonen de druk van één ons gewigts toereikend was.

— *Deze Courant wordt gedrukt en uitgegeven ter Drukkery van A. L. S. MEIJER & J. F. NEUMAN wz., in de Willemstad, Breede Straat, Huis No. [illegible]. De prys derzelve is f 12, 's jaars, te betalen om de drie maanden.* — *De prys der Advertentien is 25 Centen per regel, doch voor eene Advertentie van slechts een regel, betaalt men 50 Centen.*